

IQTISODIYOTNI RIVOJLANISH ISTIQBOLLARIDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING AHAMIYATI

Rozmatova Umida Yuldashevna

Toshkent moliya instituti Iqtisodiy tahlil kafedrasida mustaqil

Izlanuvchisi Toshkent O'zbekiston

Email: umidayuldashevna@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada iqtisodiyotni rivojlanishida dasturiy mahsulotlarni yaratishni ustuvor yo'nalishlari, raqamli iqtisodiyotni shakllantirish va amalga oshirishning muhim jihatlari to'g'risida atroflicha bayon qilingan.

Kalit so'zlar: iqtisodiyot, dasturiy mahsulotlar, ustuvor yo'nalishlar, raqamli texnologiyalar.

Kirish:

Oxirgi vaqtlarda yangi avlod raqamli texnologiyalar - sun'iy intellekt, robototexnika, simsiz aloqa texnologiyalari asosida biznes va ijtimoiy faoliyatni rivojlantirishning yangi to'lqini kuzatilmoqda. Yangi texnologiyalar Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishga katta hissa qo'shishi mumkin, biroq biz kutilgan ijobiy natijalarga erisha olmasligimiz mumkin. Raqamli texnologiyalarning ijtimoiy va iqtisodiy salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishni istasak, kutilmagan oqibatlarga yo'l qo'ymasdan, davlatlar o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish darkor.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Raqamli iqtisodiyotni keng joriy qilish va uni qo'llab-quvvatlash mamlakatimizning uzoq muddatli rivojlanish rejasida asosiy o'rin tutgani sababli iqtisodiyotning raqamli sektorini rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlar belgilab olindi. Ushbu vazifalarni amalga oshirish, mamlakatimizda yangi elektron hujjat aylanish tizimlari joriy etilmoqda, elektron to'lovlar rivojlanmoqda va elektron tijorat rivojlanmoqda, sohadagi me'yoriy-huquqiy baza takomillashtirilmoqda, elektron infratuzilma va tijorat shakllantirilmoqda, raqamli transformatsiyaga iqtisodiyotning barcha sohalarida bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda.

Raqamli texnologiyalarning ta'siri ham global, ham mahalliy darajada sezilmoqda. Raqamli iqtisodiyot yangi tarmoqlar majmuasi sifatida jahon iqtisodiyotining jadal rivojlanayotgan qismi sanaladi. Yangi texnologiyalar tashkil etilgan tadbirkorlik sub'ektlari faoliyatining ayrim jihatlari transformativ ta'sir ko'rsatadi, bu asosan ish mexanizmlarini - aloqa yoki sanoat mashinalarini raqamli mexanizmlarga almashtirish, shuningdek ularni yanada modernizatsiya qilishdan iborat.

Natijalar:

Vaqt o'tishi bilan davlat iqtisodiyotini yanada rivojlantirish va uni keyingi bosqichlarga olib chiqish zarurati ortib bormoqda. Birinchi o'rinda, davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining ochiqligi va samaradorligini oshirish, milliy qadriyatlar va umuminsoniy tamoyillar yordamida fuqarolarning huquq va erkinliklarini to'liq kafolatlaydigan axborot jamiyatini shakllantirish, to'plangan ma'lumotlardan qimmatli mahsulotlar yaratish hamda mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishning ustuvor tarmoqlarida boshqa davlatlar bilan raqobatlashish imkonini beruvchi innovatsion muhitni yaratish, iqtisodiyotning barcha soha va tarmoqlariga raqamli texnologiyalarni joriy etish, elektron hukumatni shakllantirish muhim ahamiyatga ega.

Iqtisodiyotda tarmoq tuzilmalarining rivojlanishi bilan yangi tuzilmalar, ishlab chiqarish va xo'jalik faoliyatini tashkil etishning yangi shakllari, sanoat iqtisodiyotidagi o'zgarishlarning moslashuvchan tarmog'ini yaratish ko'zda tutilmoqda. Tarmoq shakllarining iqtisodiy afzalliklari ularning o'zgaruvchan sharoitlarga tez moslashish qobiliyatidadir. Umuman olganda, mehnat va kapitalni intellektuallashtirish zamonaviy iqtisodiyotning axborot salohiyatini oshirishdan iborat.

Muhokama:

Bugungi kunda iqtisodiyotning barcha tarmoqlari raqamli tizimga o'tmoqda. Ayrim korxonalar uchun Internet juda muhim aloqa va savdo kanaliga aylandi. Turizm sektorini misol qilib oladigan bo'lsak, iste'molchilar asosan transport chiptalarini sotib olish yoki mehmonxonalarini bron qilish uchun Internetdan foydalanadilar.

Bugungi zamonaviy axborot texnologiyalari raqamli iqtisodiyotda samaradorlik va mehnat samaradorligini oshirish, iqtisodiyotning ko'pgina tarmoqlarida xarajatlarni kamaytirishda muhim rol o'ynamoqda. Raqamli iqtisodiyot bilan bog'liq o'zgarishlar ishlab chiqaruvchilar va xaridorlar uchun yangi bozor qoidalarini yaratmoqda. Natijada, kompaniyalar yangi raqobat strategiyalarini izlashlari va raqobatbardosh samaradorligini oshirishlari zarur.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, O'zbekiston iqtisodiyotida raqamli iqtisodiyot tomonidan yaratilgan virtual muhitning o'zi ishbilarmonlik muhitining kengayishiga olib kelmoqda. Biroq ishbilarmonlik muhitini kengaytirishda qonunchilikni rivojlantirish, malakali mutaxassislarni jalb etish, infratuzilmani yaxshilash, korrupsiyaga qarshi kurashish kabi omillarning ahamiyatini e'tirof qilish darkor. Zamonaviy raqamli iqtisodiyot hozirgi vaqtda moddiy iqtisodiyotdan intellektual iqtisodiyotga yoki bilimga asoslangan iqtisodiyotga o'tish jarayonida o'zini namoyon qilmoqda, sifat o'zgarishlarini yaratmoqda.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Gulyamov, S.S. va B. Raqamli iqtisodiyotda blokcheyn texnologiyalari. - .: Iqtisod-Moliya. 2019.
2. Milliy iqtisodiyotda axborot tizimlar va texnologiyalar. O'quv qo'llanma//Mualliflar: B.Shafarov, U.X.Narzullayev, N.R.Zaynalov, G'.M.Porsaev; – Samarqand: SamDU nashri, 2019.
3. N.M.Maxmudov, N.R.Avazov, “O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalardan samarali foydalanish yo‘llari”. Ilmiy-ommabop risola.—T.:TDIU, 2019.
4. Vahobov A., BurxonovU., Jumaev N. Chet mamlakatlar investitsiyasi T., «Yangi asr avlodi». 2003.